

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

SAŽETAK

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira donio je četiri ključna zaključka na sastanku održanom u Sarajevu 31. ožujka i 1. travnja:

Iako je ostvaren napredak, kao što je uspješno usvajanje zakona o Upravi za indirektno oporezivanje i obavještajnoj službi, uspostava Ministarstva obrane na državnoj razini i preuzimanje nadležnosti od strane države za utemeljenje jednog Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH, te iako su tijela vlasti ostvarila određeni napredak u ispunjavanju preporuka iz Studije izvodljivosti EK, tijela vlasti Bosne i Hercegovine moraju znatno ubrzati tempo reformi ukoliko ne žele dovesti u pitanje ambicije ove zemlje da se pridruži euroatlantskim strukturama.

Osnivanje Uprave za indirektno oporezivanje je najvažnija ekonomska reforma koja se trenutno provodi u Bosni i Hercegovini zbog značaja koji ima za integraciju u europske strukture, borbu protiv organiziranog kriminala i odgovarajuće financiranje usluga koje se pružaju građanima. Ipak, Bosna i Hercegovina kasni s provedbom i ukoliko ne dođe do značajne promjene u pristupu, neće uspjeti uvesti PDV sredinom 2005. godine.

Trenutna nemogućnost djelotvornog financiranja sve većih odgovornosti na državnoj razini ugrožava budućnost Bosne i Hercegovine kao funkcionalne i održive zemlje. Nužno je daljnje ukidanje dupliciranih funkcija na nižim razinama vlasti.

Tijela vlasti Bosne i Hercegovine ugrožit će budućnost ove zemlje ukoliko ne ostvare punu suradnju s Međunarodnim

krivičnim tribunalom. Bosna i Hercegovina neće ispuniti svoje međunarodne obveze sve dok ne poduzme sve moguće mjere u cilju izručenja optuženih za ratne zločine Haškom tribunalu, uključujući Radovana Karadžića. Upravni odbor u tom kontekstu promatra i akciju koju je SFOR izveo u jutarnjim satima 1. travnja. Upravni odbor je izrazio iskreno žaljenje zbog stradanja civila tijekom te sinoćnje akcije.

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

U Sarajevu su se 31. ožujka i 1. travnja sastali politički direktori Vijeća za provedbu mira pod predsjedavanjem Visokog predstavnika Paddyja Ashdowna. Predstavnici bh. tijela vlasti, koje je predvodio predsjedavatelj Vijeća ministara Adnan Terzić, sudjelovali su na jednom dijelu sastanka.

Upravni odbor je sa zadovoljstvom konstatirao da je postignut napredak u provedbi nekoliko ključnih reformi. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je usvojila Zakon o Upravi za indirektno oporezivanje i Zakon o Obavještajnoj službi, kojima se osnivaju važne nove institucije na državnoj razini sa značajnim nadležnostima. Ministarstvo obrane na razini države je u procesu osnutka. Pored toga, državi su date nadležnosti čime je omogućeno osnivanje jednog Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća za cijelu Bosnu i Hercegovinu, a proces uspostave jedinstvene i djelotvorne gradske uprave u Mostaru je u tijeku i do sada se odvija prema planu.

Međutim, i pored ovih uspjeha, provedba ključnih reformi kasni i, u nekim slučajevima, ugrožena je politikom vladajućih stranaka. Ovo bi moglo ugroziti šanse Bosne i Hercegovine za članstvo u programu Partnerstvo za mir, kao i ograničiti mogućnost Europske komisije da u 2004. godini preporuči započinjanje pregovora za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Zbog toga bi također BiH mogla ostati bez više od sto milijuna KM pomoći međunarodnih finansijskih institucija.

Upravni odbor je istakao da, ukoliko vladajuće stranke žele spriječiti bespotrebni skepticizam međunarodne zajednice i građana Bosne i Hercegovine glede njihove sposobnosti da pravodobno provedu reforme, trebaju konkretnim rezultatima pokazati da mogu radikalno poboljšati svoj rad.

Premijer Terzić je uvjerio Upravni odbor da će on i njegovi partneri na entitetskoj razini učiniti sve što je moguće kako bi se nadoknadilo izgubljeno vrijeme. Upravni odbor je pozdravio jasno izraženu odlučnost premijera Terzića da postiže provedbu Plana jačanja državne vlade, koji predstavlja značajan element trenutnih nastojanja da državne institucije, kao što je Uprava za indirektno oporezivanje, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće, SIPA, Državna granična služba i resorna državna ministarstva, funkcioniraju uz administrativnu efikasnost i financijsku sigurnost. Upravni odbor je izrazio opredjeljenje međunarodne zajednice da podupre nastojanja Bosne i Hercegovine da se osloni na sopstvene snage. Premijer Terzić je također detaljno razradio način na koji će razriješiti otvorena pitanja iz Studije izvodljivosti, kao i tekući proces reforme indirektnog oporezivanja. Upravni odbor je apelirao na bh. tijela vlasti da riješe žurnu potrebu za smanjenjem javne administracije na entitetskoj razini i na nižim razinama s ciljem jačanja državnih institucija. Podsjećajući na značaj koji se u Studiji izvodljivosti pridaje reformi javne uprave, Upravni odbor je naglasio potrebu da bh. tijela vlasti na svim razinama preuzmu punu odgovornost za funkcionalnu provjeru bh. javne uprave koja je u tijeku.

Upravni odbor se zahvalio premijeru Terziću na njegovoj odlučnosti i konstatirao je da je, u svjetlu ključne uloge koju će Uprava za indirektno oporezivanje imati, prijeko potrebno da Uprava za indirektno oporezivanje počne s radom što je prije moguće putem donošenja odluka o regionalnoj strukturi i mehanizmu za raspodjelu prihoda, te podnošenjem Zakona o PDV-u u parlamentarnu proceduru do kraja srpnja 2004. godine. Vrlo je važno da Uprava za indirektno oporezivanje i

dalje nastoji ispoštovati rok za uvođenje PDV-a koji je postavljen sredinom 2005. godine. Uvođenje PDV-a je od suštinskog značaja ukoliko Bosna i Hercegovina želi financirati sve veće obveze na državnoj razini. Također će biti nužno i daljnje ukidanje duplih funkcija na svim razinama vlasti.

Upravni odbor je također apelirao na premijera da nacрте zakona o javnom rtv sustavu uskladi sa Sporazumom koji su 6. studenog 2003. godine potpisali državni i entitetski premijeri, te da osigura da Vijeće ministara što prije usvoji ove zakone.

Potvrđujući uspjeh u nekoliko slučajeva privatizacije, kao što je nedavna privatizacija Holiday Inn-a i napredak ostvaren sa GI kompanijama, Upravni odbor je izrazito nezadovoljavajući tempo privatizacije okarakterizirao kao neuspjeh politike entitetskih vlada, koje proces privatizacije nisu oslobodile karakterističnih administrativnih i zakonskih nedostataka. Nedostatak političke volje smatra se glavnom preprekom za napredak u ovoj oblasti. Dok su se u drugim zemljama u tranziciji privatizacija, unaprijeđeno upravljanje poduzećima i restrukturiranje poduzeća pokazali kao efikasno sredstvo restrukturiranja gospodarstva, privatizacija u Bosni i Hercegovini nije ispunila tu svrhu. Upravni odbor izrazio svoje razumijevanje u pogledu nezadovoljstva koje je iskazala donatorska zajednica zbog sporosti tog procesa. Apeliramo na tijela vlasti da potvrde svoju obvezu, udvostruče napore i politički se angažiraju u cilju održanja privatizacije u Bosni i Hercegovini.

Upravni odbor je primio informaciju o objavljivanju godišnjeg izvješća Europske komisije o stabilizaciji i pridruživanju za Bosnu i Hercegovinu, kao i njeno europsko partnerstvo s BiH. Potvrđujući napredak koji je BiH ostvarila u ispunjavanju 16 prioriteta iz Studije izvodljivosti Europske komisije iz studenog 2003. godine, Upravni odbor je istakao da bh. tijela vlasti moraju još mnogo toga uraditi i to mnogo brže

ukoliko žele ispuniti ciljeve koje su sami sebi postavili. Upravni odbor je apelirao na bh. tijela vlasti da bez odgode rade na rješavanju pitanja koja je nabrojala Europska komisija, te da žurno postupe prema dokumentu o europskom partnerstvu.

Upravni odbor je pozdravio usvajanje Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji i zahvalio ambasadoru Kalmanu Kocsisu za njegov doprinos uspostavi suvremene i profesionalne obavještajne službe koja se smatra temeljnim zahtjevom za suvremenu europsku državu. Upravni odbor je naglasio značaj provedbe ovog zakona kao i značaj uspostavu same Agencije, nadzornog odbora pri Parlamentarnoj skupštini i ureda za nadzor pri Vijeću ministara. Odbor je ponovno istakao svoju punu potporu premijeru Terziću kao i spremnost da mu pruži pomoć u nastojanjima da uspostavi jedinstvenu obavještajnu službu na razini države koja će raditi sukladno europskim standardima, istovremeno izražavajući nadu da će uskoro uslijediti imenovanje novog čelništva Agencije i izdvajanje sredstava koja će biti dostatna za njezin rad. Upravni odbor je upozorio tijela vlasti BiH da neće biti tolerirana politizacija rada ili upošljavanja osoblja u prijelaznom periodu, te da broj uposlenih u Agenciji mora odgovarati njenim zadaćama i potrebama.

Upravni odbor je pozdravio nedavno imenovanje Nikole Radovanovića na funkciju ministra obrane i s odobravanjem konstatirao prve korake koje je poduzeo ministar Radovanović. Naglasio je da će koraci koji se od sada do lipnja poduzmu u cilju provedbe preporuka Komisije za reformu obrane biti od ključnog značaja za odluku NATO-a o tome hoće li prihvatiti zahtjev BiH da se pridruži programu Partnerstvo za mir. U tom kontekstu Upravni odbor je upozorio da se dinamika reforme mora pojačati, te da se moraju prevazići problemi koji ometaju napredak. I puna suradnja s Tribunalom za ratne zločine također predstavlja ključni zahtjev te tijela BiH, a osobito RS, moraju pokazati rezultate u ovoj oblasti. Do sada su ti

rezultati izostali.

Zapovjedništvo SFOR-a je izvijestilo Upravni odbor o akciji koju su poduzeli protiv optuženih za ratne zločine na Palama rano ujutro 1. travnja. Upravni odbor je izrazio iskreno žaljenje zbog stradanja civila tijekom ove operacije.

Upravni odbor je podsjetio da je puna suradnja s Krivičnim tribunalom u Hagu, što podrazumijeva mjere za privođenje Karadžića, Mladića i Gotovine, obveza za sve države kao što je to nedavno utvrđeno u rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 1503 i 1534 pod poglavljem VII Povelje. Upravni odbor u tom kontekstu promatra i akciju koju je izveo SFOR u cilju potpore Tribunalu. Upravni odbor je također naglasio značaj ovog pitanja u svezi sa zahtjevom Bosne i Hercegovine za pridruživanje programu Partnerstvo za mir i pozvao je sve bh. čelnike da poduzmu nužne korake u tom pravcu.

Upravni odbor je sa zabrinutošću ukazao na odugovlačenje u donošenju okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH koji je s kašnjenjem dostavljen u parlamentarnu proceduru nakon pretjerano dugog postupka u Vijeću ministara. S tim u svezi, Upravni odbor je pohvalio premijera Terzića za preuzimanje inicijative u prosljeđivanju zakona u parlamentarnu proceduru. Upravni odbor je podsjetio da će BiH izgubiti 42 milijuna dolara sredstava Svjetske banke ukoliko ovaj zakon ne bude odmah donesen, te da bi taj propust ugrozio održivost svih sveučilišta u Bosni i Hercegovini i njihovu pripadnost europskom sustavu. Na kraju, Upravni odbor je još jednom istakao odlučnost svojih članica da pruže konkretnu i odgovarajuću pomoć za ponovno ujedinjenu i opću Staru gimnaziju u Mostaru.

Nakon prezentacije komesara EUPM-a Kevina Carty-ja i s ciljem jačanja kapaciteta za borbu protiv kriminala, Upravni odbor je izrazio svoju potporu restrukturiranju bh. policije koja se odvija prema najvišim europskim standardima, i potrebi da se osigura financijska održivost policijskog sektora. Upravni

odbor je pozdravio provedbu funkcionalne provjere bh. policijskih snaga i podržao je uspostavu Komisije za restrukturiranje policije.

Upravni odbor je čestitao Vladi BiH na usvajanju realnog plana za rješavanje unutrašnjeg duga zemlje kao i na napretku koji je do danas ostvarila u realizaciji ove strategije. BiH će se time osloboditi velikog financijskog tereta i bit će joj otvoren put za stimuliranje većih domaćih i stranih ulaganja.

Upravni odbor je zadužio Visokog predstavnika da s bh. tijelima vlasti započne razgovore u cilju donošenja odluke o zakonskom postupku usmjerenom na uspostavu domaćeg Tajništva za ratne zločine, i da donatore upoznaje sa svim pojedinostima ovih razgovora. Tajništvo bi trebalo organizirati i pripremati suđenja za ratne zločine u BiH kako bi prvi slučajevi mogli biti procesuirani već u siječnju 2005. godine.

Upravni odbor je zadužio OHR da u tijesnoj suradnji s domaćim tijelima vlasti i zainteresiranim međunarodnim organizacijama analizira izvodljivost kao i organizacijske i financijske implikacije mogućeg donošenja zakona na državnoj i entitetskoj razini u cilju uspostave postupka u okviru kojeg bi tužitelji u ime tijela vlasti mogli pokretati građanske parnice s ciljem pljenidbe imovine koja je stečena izvršenjem krivičnih djela. Ovim eventualnim zakonima se ne bi uspostavile nove institucije koje bi poduzimale te mjere, nego bi se tužiteljima na državnoj i entitetskoj razini dalo još jedno sredstvo za borbu protiv mreže organiziranog kriminala i korupcije u BiH, a kriminalci bi bili dobiti koju su stekli nezakonitim radnjama.

Naredni sastanak Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira bit će održan u Sarajevu 24/25 lipnja.